

Adam Zarzycki

GŁOSA DO WYROKU TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO
Z DNIA 10 LISTOPADA 2009 ROKU, SYGN. AKT P88/08

Streszczenie

Zaprezentowana glosa dotyczy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 listopada 2009 r., sygn. akt. P88/08, w przedmiocie orzeczenia art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze [zwane p.u.n.], w zakresie odnoszącym się do dłużnika niekorzystającego z pomocy adwokata lub radcy prawnego, wskazuje na niezgodność art. 28 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy z art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie niezgodność z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Marszałek Sejmu, Prokurator Generalny, Biuro Studiów i Analiz przedstawili stanowisko aprobujące zgodność art. 28 ust. 1 p.u.n. z art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny wskazuje na liczne wymagania formalne, szczególnie wobec wniosku o ogłoszenie upadłości składanego przez dłużnika. Podnosi, że prawo do sądu może być naruszone nie tylko bezpośrednio, ale również pośrednio wskutek takiego ukształtowania przez ustawodawcę wymagań proceduralnych, które czynią zainicjowanie postępowania nadmiernie utrudnione. W konsekwencji zwraca uwagę, że nadmierny rygorizm połączony ze znaczną formalizacją wniosku o ogłoszenie upadłości nie spełnia funkcji kompensacyjnej, nie chroni w dostateczny sposób dłużnika, jego przedsiębiorstwa. W kontekście profesjonalnych pełnomocników wyraża stanowisko o przygotowaniu zawodowym, które zapewnia fachowość obsługi prawnej w postępowaniu procesowym przed sądami. Trybunał Konstytucyjny dokonał rozróżnienia między dłużnikami mającymi zawodowego pełnomocnika i działającymi samodzielnie, określając cechę relewantną, która pozwala na wyodrębnienie grupy. W następstwie kwestionowany przepis nie spełnia wymogów konstytucyjnych w art. 45 ust. 1 Konstytucji. W odniesieniu do art. 32 Konstytucji Trybunał Konstytucyjny prezentuje pogląd, że przy znacznym skomplikowaniu i rygoryzmie połączonym z brakiem reprezentacji w konkretnym przypadku dojść może do naruszenia praw gwarantowanych konstytucyjnie. W ramach wyroku Trybunału Konstytucyjnego zgłoszono zdanie odrębne w części dotyczącej kwestii zgodności art. 28 p.u.n. z art. 45 ust. 1 Konstytucji. Niniejsza glosa podziela argumentację, którą zauważył Trybunał Konstytucyjny, jednocześnie zwracając uwagę na interes społeczny, negatywne skutki spóźnionego złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, wskazując sygnalizacyjnie ustawodawcy na rozważenie zwiększenia ochrony przedsiębiorców dłużników.

Słowa kluczowe: wymagania formalne; wniosek o ogłoszenie upadłości; pełnomocnicy zawodowi; ochrona dłużnika; prawo do sądu

A GLOSS ON VERDICT P88/08 ISSUED ON 10th NOVEMBER 2009
BY THE CONSTITUTIONAL TRIBUNAL

Summary

The presented gloss refers to Verdict, P88/08, issued on 10th November 2009 by the Constitutional Tribunal concerning the decision under Article 28 Section 1 of the Act of 28th February 2003 – Bankruptcy and Reorganisation Law [referred to as BRL] as regards the debtor who is not using a solicitor or legal counsel, it indicates inconsistency of Article 28

Section 1 of the above Act with Article 45 of the Polish Constitution and no inconsistency with Article 32 Section 1 of the Constitution. The Speaker of the Sejm, the Prosecutor General and the Research and Analysis Bureau have presented the position approving the compliance of Article 28 Section 1 of BRL with Article 32 Section 1 and Article 45 Section 1 of the Constitution. The Constitutional Tribunal draws attention to numerous formal requirements, especially concerning the bankruptcy petition filed by the debtor. The Tribunal states that the right to court may be infringed not only directly, but also indirectly as a result of the procedural requirements being formed by the legislator in the way making the initiation of the proceedings excessively difficult. Subsequently, the Tribunal points out that excessive strictness connected with considerable formalization of the bankruptcy petition does not perform the compensation function, and does not satisfactorily protect the debtor and his enterprise. In the context of professional representatives, the Tribunal expresses its position on the professional skills that assure professional legal service in court proceedings. The Constitutional Tribunal made a distinction between debtors having a professional representative and debtors acting on their own, by defining a relevant feature that allows to separate a group, as a consequence the provision in question does not fulfil the constitutional requirements in Article 45 Section 1 of the Constitution. As regards Article 32 of the Constitution, the Constitutional Tribunal presents the view that with considerable complexity and strictness connected with the lack of representation, in a concrete case the constitutionally guaranteed rights may be infringed. As part of the verdict of the Constitutional Tribunal a separate statement was made in the part concerning the compliance of article 28 of BRL with Article 45 Section 1 of the Constitution. The present gloss shares the argumentation observed by the Constitutional Tribunal, at the same time paying attention to the public interest, negative results of the late submission of the bankruptcy petition, pointing to the legislator that greater protection of entrepreneurs debtors may be considered.

Key words: formal requirements; a bankruptcy petition; professional representatives; protection of the debtor; right to court